

Zamir Nedir?

İsim olmadığı halde isimlerin yerine, cümlede önceden adı geçen kavramların yerine ya da cümlelerin yerine kullanılan sözcüklere zamir veya adıl denir. **Zamirler** tek başlarına kullandıklarında herhangi bir ismi karşılamazlar. Adılların anlam kazanması için bir ismin anlamını karşılamaları gerekmektedir.

Örnek

Ahmet'in yarın İzmir'de olması gerekiyor.

Onun yarın **burada** olması gerekiyor.

İlk örnekte isimlerle kurulan cümlemin alttaki örneğinde ise "Ahmet ve İzmir" yerine zamirin kullanıldığını görebiliriz.

Zamirler yani adıllar yardımıyla dilde büyük bir tasarruf yapılmış olunur. Çünkü insan ya da varlıkların isimlerini cümlelerde tekrarlamak hem cümleyi uzatır hem de daha karışık hale getirebilir. Bu nedenle varlıklar "Ben, sen, bu, şu, o" şeklinde kısa yoldan adıllar sayesinde cümle içinde kullanılabilirler.

Örneğin "**Sen, bana bunun ne kadar yanlış olduğunu söylemiştin.**" cümlesindeki "sen ve bana" sözcükleri insan isimlerinin yerine kullanıldığından şahıs zamiridir.

Ayrıca "bunun" sözcüğü örneğin "ders dinlemeyip telefonla oynamanın" şeklinde bir cümlemin yerine kullanılmıştır. Bu nedenle "bunun" sözcüğü de cümlemin yerine geçen bir adıldır. Görüldüğü gibi daha uzun bir cümle kurmak yerine adıl yardımıyla daha kısa cümleler kurulabilmektedir.

Zamirlerle ilgili bilmemiz gereken özellikler şunlardır:

1. Adıllar ismin yerini tutar ve isim yerine kullanılır.
2. İsim çekim eklerini alabilirler.
3. Tekil ya da çoğul halde olabilirler.

Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için yukarıdaki özellikleri unutmamalıyız.

Zamir eşitleri

- *Şahıs (Kişi) Zamirleri*
- *İŞaret Zamiri*
- *Belgisiz Zamir*
- *Soru Zamiri*
- *DönüŐlülük Zamiri*
- *İlgi Zamiri*

1. Kişi Zamirleri (Şahıs Adılı)

Şahıs yani insan adlarının yerine kullanılan zamir çeşididir. Kişi adlarının özellikleri Şu Şekildedir.

- İsmi hal eklerini alabilirler: ben-i, sen-de, o-nda
- Ben ve sen Şahıs zamirleri, ismi yönelme hal ekini (-e) aldığında “bana ve sana” Şeklinde kullanılır.
- Şahıs zamirleri tamlayan görevinde bulunarak isim tamlaması kurabilir.

Benim arabam.

Onların sevgisi.

İnsan isimlerinin yerine kullanılan Şahıs zamirleri Şunlardır:

Ben → I. tekil kişi

Sen → II. tekil kişi

O → III. tekil kişi

Biz → I. çoğul kişi

Siz → II. çoğul kişi

Onlar → III. çoğul kişi

Örnekler

- **Benim** bilgisayarım bir süredir hata veriyor.
(Deniz'in bilgisayarını bir süredir hata veriyor.)
- **Sizler** yarınların umudusunuz.
(Ülkemizde yaşayan gençler, yarınların umudusunuz.)
- **Onları** geçen yaz Bodrum'da gördüm.
(Selin ve Mert'i geçen yaz Bodrum'da gördüm.)
- **Seni** aramaya çıktığımızda Ayşe de yanımızdaydı.
(Mehmet'i aramaya çıktığımızda Ayşe de yanımızdaydı.)
- **Siz**, sınıfa geçerek sınavın başlamasını bekleyin.
(Ayşe, Mert, Hakan, Betül ve Sila sınıfa geçerek sınavın başlamasını bekleyin.)

2. İşaret Zamiri

İsimlerin yerini işaret kavramı ve işaret yoluyla karşılayan sözcüklere “işaret zamiri” denir. “*bu, şu, o, bunlar, şunlar, diğeri, öteki, beriki*” gibi sözcükler Türkçemizde işaret yoluyla isimlerin yerine geçmektedir.

İşaret zamiri olan “*bu, şu, o*” sözcükleri, Türkçede kullanım ve anlam olarak şu şöyle bir özelliğe sahiptir: Yakında bulunan bir varlığa “*bu*”, biraz daha uzakta olan varlığa “*şu*”, uzakta bulunan bir varlığa da “*o*” kelimeleriyle işaret edilir.

Örnekler

- **Buralarda** kiralık ev bulmak oldukça zor.
(Pendik ve Tuzla'da kiralık ev bulmak oldukça zor.)
- Bu dolap **burada** kalacak, **diğeri** aşağıya inecek.
(Bu dolap salonda kalacak, diğer dolap aşağıya inecek.)
- **Şunları** gözümün önünden kaldırın!
(Masanın üstündeki telefonları gözümün önünden kaldırın!)
- **Şunlara** da bir örtü almak gerekiyor.
(Koltuklara da bir örtü almak gerekiyor.)
- **Onu**, güzelce ütüleyip dolaba as.
Gömleği güzelce ütüleyip dolaba as.

UYARI ⇒ Kişi zamiri olan “o” ile işaret zamiri olan “o” birbiriyle karıştırılmamalı.

O, dün akşam ödevlerini bitirdi.

O, bizim köyümüzün çeşmesidir.

İlk cümlede “o” kelimesiyle bir kişi kastedildiği için “o” sözcüğü şahıs adılı, ikinci cümledeki “o” sözcüğü ise çeşmenin yerine kullanıldığından işaret adılıdır.

3. Belgisiz Zamir

Adların yerini net olmayacak şekilde, aşağı yukarı karşılayan kelimelere “Belgisiz Zamir” denir.

Başlıca belgisiz adılar şu şekildedir: *biri, birkaçı, hepsi, pek çoğu, pek azı, herkes, bazıları, bazıları, tümü, tamamı, bütünü, bir kısmı, kimi, her biri, başkası, kimisi, kimse, hiçbiri...*

Örnekler

- **Hiçbiri** daha önce parkuru tamamlayamadı.
(Yarışmaya katılan insanlar, daha önce parkuru tamamlayamadı.)
- **Birkaçı** bahçede top oynuyordu.
(Öğrencilerden birkaç kişi bahçede top oynuyordu.)
- **Tümünü** satsak da bu evi almaya yetmiyor.
(Elimizdeki tüm altın ve dövizleri satsak da bu evi almaya yetmiyor.)
- **Bazıları** bu dünyaya şanslı olarak gelir.
- **Herkes** rahat bir yaşam sürmek ister.
(Dünyadaki her insan rahat bir yaşam sürmek ister.)

UYARI ⇒ Unutmayın, çoğu belgisiz sıfat ek aldığıında belgisiz adıla dönüşmektedir. Yani yukarıda sıraladığımız kelimelerin önünde isim varsa belgisiz sıfattır.

UYARI 2 ⇒ “Herkes ve Kimse” sözcükleri her halükarda belgisiz zamirdir.

UYARI 2 ⇒ “Falan filan” sözcükleri de belgisiz adıl olarak kabul görür.

4. Soru Zamiri

Adların yerini soru yoluyla karşılayan adıllardır. Asıl soru adıları olarak “kim” ve “ne” sözcüklerini ayrıca vurgulamamız gerekir. Diğer soru adılarının birçoğu ise bu sözcüklerden türetilmiştir.

Başlıca soru zamirleri şunlardır: ne, neyi, neye, neyde, neyden, nereye, nereden, kim, kime, kimde, kimden, hangi, hangimiz, hangileri, kaç, kaç, kaçımız...

Soru Zamiri Örnekleri

- **Hangimiz** sevmedik?
(Ben, Mehmet, Kadir sevmedi.)
- Bu yaz **hangisine** gideceksiniz?
(Bu yaz kamp alanlarına gideceğiz.)
- **Kaç** sınıfı geçti?
(Yedisi sınıfı geçti.)
- Yurt dışından bize **ne** getirdin?
(Yurt dışından bize çikolata, elbise ve içecek getirdi.)
- Seni **kimler** aldı?
- Bu kitabı **nereden** alabilirim?
(Bu kitabı Kadıköy kitapçılarında alabilirsiniz.)

UYARI ⇒ “Neden” sözcüğü eğer “Niçin” manasında kullanılırsa zarf ancak “Neyden yapılmış” anlamı katarsa zamir olur.

5. Dönüşlülük Zamiri

Yüklemdeki işin özne tarafından yapıldığını bildiren ve kişi zamirleriyle kullanıldığında pekiştirme yapan zamir çeşididir. Bu zamir çeşidinin “dönüşlülük” olarak adlandırılmasının sebebi ise; yapılan işin yapan şahsa dönüyor olmasıdır.

Dönüşlülük zamiri “**kendi**” sözcüğüdür. Dönüşlülük zamiri olan kendi sözcüğüne *iyelik ekleri* getirilebilir.

Dönüşlülük Zamiri Örnekleri

- Tek taşıma **kendim** aldım.
- Sınıfı **ben kendim** çalışarak geçtim.
(Bu cümlede pekiştirme yapmıştır.)
- **Kendisini** büyük görme hastalığına yakalanmıştı.

UYARI ⇒ Kendi sözcüğü, “kendiliğinden” anlamına sahip bir şekilde kullanılırsa zarf olur.

Çiçek **kendiliğinden** büyümüş.

6. İlgî Zamiri

Türkçede “-ki” eki **ilgi zamiri** görevinde kullanılır. İlgî adılı, her zaman kelimeye bitişik olarak yazılır ve herhangi bir ismin yerini tutar.

Örnekler

- Ali'nin evi okula yakın, benim**ki** uzaktı.
(Ali'nin evi okula yakın, benim evim uzaktı.)
- Bizim**ki** bugün yine sinirliydi.
Bizim kedimiz bugün yine sinirliydi.

Aşağıdaki Bağlantılardan "Türk Dili ve Edebiyatı" Ders Konularına, Etkileşimli Notlara ve Dosyalara

⇒ Türkçe Ders Konuları

⇒ Edebiyat Ders Konuları

⇒ TYT Türkçe Konuları

⇒ AYT Edebiyat Konuları

⇒ 9. Sınıf Edebiyat Notları

⇒ 10.Sınıf Edebiyat Notları

⇒ 11.Sınıf Edebiyat Notları

⇒ 12.Sınıf Edebiyat Notları

⇒ Öğretmen Dosyaları